

Mesegyűjtés.

1. Átkozot pipöretyúk.

Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk. A kert alá járt kapárgatni, a kert mög dültt bánattyába. Ara szált egy värnyú, aszonygya: Mi lelt tégödet, kert? Eddik té mindék tálpon vótá, mos mög ki vagy dülve. Aszonygya: hãlgass ide! Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk, ide járt kapárgatni, bánatomba kidültem.

Kapta a värnyú, bánattyába kitepte a zösszes szárnyát. Asztán nem birt szálni, ára ugrát a kerbe egy nagy dijófa felé. A dijófa ecsudákozot rájta: Mi lelt tégödet, värjú? Eddig mindég rám száltá, lekhögyembe föláltál, mos mög mék szálni sè tucc? Hãlglas csak ide! Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk, kert alá járt kapárgatni, a kert kidüld bánattyába. Ém mök kaptam, kiszöttem a szárnyamat!

Kapta a dijófa, bánattyába am mög létördelte a zágait. Léhúlt oda alá, csak a csonkok marattak. Ara mönt egy szárvas, bënt a kerbe. Ekezdöcs csudálkozni: Mi lelt tégöded dijófa? Eddik té mije szép ágazs-bogas vótá, mos mög lè van húlva mindön ágad a földre! Mi lelt tégöd, ki bántott? Aszonygya: hãlglas csak ide! Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk, kert alá járt kapárgatni, a kert kidüld bánattyába. Värnyú kiszötte szárnyát, ém mök kaptam, létördeltem a zágamat.

A szárvas mög mit tött? Nekiaggatta ott a törzsnek, oszt létörte a szárvád bánattyába. Emönt nagy búsan lè a tóra, inni a szárvas, vizet. Am mint odaér a tóhol, beleál a tóba, a tó nagyon ecsudálkozik rájta. Mi lelt tégöd, szárvas? Eddik té ágazs-bogas vótá, mos mög nincsen szárvad? A tükrömbe ojan szépnek láccottá! Mi lelt tégöd? Aszonygya: hãlglas csak ide! Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk! Kert alá járt kapárgatni, a kert kidüld bánattyába, värnyú kiszötte szárnyát, dijófa létörte ágát, ém mög létörtem a szárva-

mat. Kapta a víz, vére váltódzod bánattyába. Hát lèmönt èty szógáló a tóra, hogy māj vizet visz bë a tanyába. Hát láttya, hocscsupa vér a víz. Ecsudálkozot rájta. Mi lelt tégöd, te tó? Eddig mije szép túsza vótá, mos mög csupa vér vagy! Hógy nè! Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk, kert alá járt kapárgatni, a kert kidüld bánattyába, värnyú kiszötte szárnyát, dijófa létörte ágát, szárvas létörte szárvat, ém mök kaptam, vére változstam.

Eszet végighãlgatta a szógáló. Akkor oszt a szógáló fõthõn vagdãlta a köcsögöket,* összetört ott a tó pãrtján. Emönt haza víz nekü. Othon a gazdaasszony aszonygya neki: mi lelt tégöd, te szógáló? Sè köcsögöt, sè vizet nem hosztá! Mãskó té mindég ügyes vótá! Kõllöt vóna a víz! Hógy nè! Vót a világon egyy átkozot pipöretyúk, kert alá járt kapárgatni, kert mögdüld bánattyába, värnyú kiszötte szárnyát, dijófa létörte ágát, szárvas létörte szárvat, víz vére váltódzott, ém mök kaptam, fõthõn vagdãltam a köcsögöket.

* Köcsög = vizeskanna.

A zasszon mög éppen dagasztott othon, aszt a könyérnek való tésztát. Mikó eszt emondta, akkó a zasszon bánattyába a fára tapasztotta a tésztát. Bemén a zembör: hát tégöd asszon mi lelt? Ed-dik té szépen dagasztottá, szép könyereket sütötté! Hát micsinátá most? A fára tapasztot té a tásztát? Aszonygya a zasszony: hát hógy nē is! Vót a világon éggy átkozot pipöretyúk, kert alá járt kapārgatni, kert mögdüld bánattyába, värnyú kiszötte szárnyát, dijófa létörte ágát, szárvas létörte szárját, víz vére váltódzott, szógáló főt-hön vagdálta a köcsögöket, ém mög bánatomba a fálon tapasztot-tam a tésztát.

Kapta magát a zembör, kimönt, edarabóta a juhok lábát!

Bodó Imre, 74 éves, gazdálkodó.

Tápé, Munkács-utca 4.

1942. március 25.

2.

A pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű. Emönt, eszalatt a párja, hogy mājđ viszet visz. Emönt a kúthol. Kút aggyá neköm vizet! Vízét viszöm pitykének, a pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű. Aszonygya ja kút: hozzá neköm koszorút!

Emönt ety szép lányhó. Szép lány, aggyá neköm koszorút! Koszorút viszöm kútnak, kút áđ neköm vizet, vizet viszöm pitykének, a pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű. Aszonygya a lány: hozzá neköm cipőt!

Akkó emönt a vārgáhon. Vārga, aggyá neköm cipőt! Cipőt viszöm szép lánnak, szép lány ad neköm koszorút, koszorút viszöm kútnak, kút áđ neköm vizet, vizet viszöm pitykének, a pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű. A vārga aszonygya: hozzá neköm tejet!

Emönt a tehénhó: Tehén, aggyá neköm tejet! Tejet viszöm vārgának, vārga ad neköm cipőt, cipőt viszöm szép lánnak, szép lány ad neköm koszorút. Koszorút viszöm kútnak, kút áđ neköm vizet. Vízét viszöm pitykének, a pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű. Aszonygya a tehén: hozzá neköm szénát!

Emönt a fűhó. Fű, aggyá neköm szénát. Szénát viszöm tehénnek, tehén áđ neköm tejet. Tejet viszöm vārgának, vārga ad neköm cipőt. Cipőt viszöm szép lánnak, szép lány ad neköm koszorút. Koszorút viszöm kútnak, kút áđ neköm vizet. Vízét viszöm pitykének, a pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű. Aszonygya: hozzá neköm kaszát!

Emönt a tóthon. Te tót, aggyá neköm kaszát. Kaszát viszöm fűnek, fű áđ neköm szénát. Szénát viszöm tehénnek, tehén áđ neköm tejet. Tejet viszöm vārgának, vārga ad neköm cipőt. Cipőt viszöm széplánnak, szép lány ad neköm koszorút. Koszorút viszöm kútnak, kút áđ neköm vizet. Vízét viszöm pitykének. A pityke főszałatt a fára, mökfullatt a kökénytű.

Bodó Imre, 74 éves, gazdálkodó.

Tápé, Munkács-utca 4.

1942. március 25.

3. Valaki bácsi.

Éty kislánt othon hattak a szülei, emöntek dologra. Mājt hazagyüvünk, ha munkánkat végezzük, csak maraggy ithon! Dehát kedves anyám, most e mönnek, kive hálok én az éccaka?

Addig váraokzik, váraokzik a zājtó előtt, nagyon félt, hogy maga van othon, nincsen sönki sē, éccó ráestelödött, a nap is lēmönt má. Ekezd oszt sopánkonni: Ej valaki, valaki bácsi, gyere velem hálni! Nem gyütt oszt sönki sē. Mögén sóhājtozik: ej valaki, valaki, valaki bácsi, gyere velem háni! Nem gyüt mögén sönki.

Mögén sóhājtozik: hej, valaki, valaki bácsi, gyere velem hálni! Hát éccó előérkőzik ám nagyon nagy embör. Ojan nagy vót, hogy a kislány alig látta a fejit. Nagyon nagy vót, félt tülle, dehát mégis van valaki!

Aszonygya neki a kislány: hej valaki, valaki bácsi, de nagy lába van kennek! Hát, aszonygya, neköm van! Sok asszont, lánt összetapostam ém mán.

Hej, valaki, valaki bácsi, de naty keze van kennek! Bizon sok asszont, gyerököt, lánt összefogdostam ém mán! Ű mök hālgatta, a kislány, félt tülle! Iszonyú nagy embör vót!

Hej, valaki, valaki bácsi, de naty szöme van kennek! Bizon láttalak ém mām messzirú, látok ém mindönkit, me nagyon magossan fön vagyok!

Hej, valaki, valaki bácsi, de nasz szája van kennek! Bizon sok asszont, lánt, gyerököt mögöttem ém mán. Maj tégöd is mögöslek!

(Itt a mesélő erősen felkiáltott, s az egyik gyereket megijesztette. Az ijesztés a mese tulajdonképpeni célja!)

Bodó Imre, 74 éves, gazdálkodó.

Tápé, Munkács-utca 4.

1942. március 25.

Gyűjtötte KATONA IMRE

(Ortutay-szeminárium)